УДК 378.016:004.8]:327-051

Галина Кучаковська
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-4555-896X
h.kuchakovska@kubg.edu.ua

Юлія Костюк
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0001-5423-0985
y.kostiuk@kubg.edu.ua

ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ AI-ІНСТРУМЕНТІВ У ФОРМУВАННІ НАВИЧОК АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАКАЛАВРІВ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Анотація. Статтю присвячено дослідженню освітнього потенціалу сучасних AI-платформ у процесі підготовки майбутніх бакалаврів міжнародних відносин у межах курсу «ІКТ в аналітичній діяльності». Обґрунтовано доцільність інтеграції генеративних та аналітичних інструментів штучного інтелекту у змістовий модуль «Інноваційні підходи у використанні AI-інструментів». Представлено педагогічний дизайн циклу лабораторних робіт, що передбачав використання AI-сервісів для аналізу інформаційних наративів, візуалізації даних, роботи з правовими кейсами та розробки колективного AI-проєкту. Для реалізації дослідження було застосовано комплекс взаємодоповнювальних методів, зокрема теоретичні - з метою аналізу та узагальнення наукових джерел щодо використання AI в освіті; метод педагогічного проєктування - для розроблення структури та змістового наповнення навчального модуля; емпіричні методи - для здійснення спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, проведення анкетування та аналізу результатів виконання лабораторних робіт; а також статистичні - для опрацювання отриманих даних, зокрема визначення середніх значень, стандартного відхилення та відсоткового розподілу відповідей. В експерименті взяли участь здобувачі вищої освіти спеціальності С3 «Міжнародні відносини» освітньої програми «Суспільні комунікації». Результати впровадження змістового модуля засвідчили підвищення здатності здобувачів вищої освіти до структурованого аналізу інформації, критичної інтерпретації міжнародних даних, аргументованого представлення висновків та створення інтерактивних аналітичних продуктів. Опитування показало зростання усвідомленості щодо можливостей і ризиків використання AI, розвиток навичок відповідального застосування цифрових інструментів та підвищення мотивації до аналітичної діяльності. Практична значущість дослідження полягає в розробленні та апробації педагогічного дизайну впровадження AI-інструментів у підготовку фахівців міжнародної сфери, що може бути адаптована для інших освітніх програм соціогуманітарного профілю.

Ключові слова: AI-інструменти; аналітична діяльність; цифрова компетентність; педагогічний дизайн навчального модуля; підготовка бакалаврів міжнародних відносин.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту зумовлює глибокі трансформації у соціально-економічних, політичних і комунікаційних процесах. На сьогодні AI-технології активно використовуються практично в усіх сферах діяльності людини: державному управлінні, міжнародній політиці, безпековому секторі, економіці, медіа, праві, освіті, наукових дослідженнях, бізнес-аналітиці та стратегічному прогнозуванні. Генеративні та аналітичні AI-системи забезпечують автоматизоване опрацювання великих масивів даних, моделювання сценаріїв розвитку подій, створення аналітичних звітів, візуалізацію інформації та підтримку ухвалення управлінських рішень.

© Галина Кучаковська, Юлія Костюк, 2026.

У сфері міжнародних відносин штучний інтелект застосовується для моніторингу інформаційного простору, аналізу міжнародних наративів, виявлення дезінформаційних кампаній, підготовки аналітичних довідок і стратегічних прогнозів. Відтак сучасний фахівець цієї галузі повинен не лише володіти традиційними інструментами роботи з інформацією, а й уміти ефективно інтегрувати AI-платформи у професійну діяльність, критично оцінювати результати їх роботи, перевіряти надійність згенерованого контенту та відповідально використовувати цифрові технології.

Активне впровадження AI в професійну практику актуалізує необхідність трансформації змісту підготовки майбутніх бакалаврів міжнародних відносин. Освітній процес має враховувати нові вимоги до аналітичної діяльності, зокрема здатність працювати з великими обсягами даних, здійснювати їх інтерпретацію, формулювати аргументовані висновки та презентувати результати у форматі аналітичної комунікації з використанням цифрових інструментів. Водночас у підготовці здобувачів вищої освіти соціогуманітарних спеціальностей, зокрема міжнародних відносин, простежується низка суперечностей: між широким використанням AI у професійному середовищі та недостатнім методичним забезпеченням його педагогічної інтеграції; між потребою формування цифрової та аналітичної компетентностей і фрагментарним застосуванням окремих AI-сервісів у навчанні; між доступністю AI-платформ і відсутністю впровадження у межах освітніх програм.

Отже, проблема дослідження полягає у відсутності цілісної педагогічно обґрунтованої інтеграції AI-інструментів у підготовку майбутніх бакалаврів міжнародних відносин, які б забезпечували розвиток аналітичної комунікації та цифрової компетентності відповідно до сучасних професійних викликів. Необхідним є перехід від епізодичного використання окремих AI-інструментів до реалізації структурованого змістового модуля.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз сучасних наукових праць (2023-2026 рр.), присвячених проблематиці використання AI-платформ в освіті, дає змогу констатувати формування нового дослідницького напряму, пов’язаного з вивченням їхнього освітнього потенціалу в розвитку аналітичної діяльності здобувачів освіти, зокрема майбутніх бакалаврів міжнародних відносин. Узагальнення результатів вітчизняних і зарубіжних досліджень свідчить про те, що інтеграція штучного інтелекту в освітній процес розглядається як ключовий чинник трансформації освітнього середовища, орієнтованого на формування критичного мислення, аналітичних умінь та інформаційно-комунікаційної компетентності.

У працях зарубіжних дослідників особлива увага приділяється ролі AI як інструменту розвитку вищих когнітивних функцій. Зокрема метааналіз М. Ілгун Дібек та М. Сагін Курсад [1] доводить, що використання AI-інструментів у навчанні позитивно впливає на формування навичок аналізу, синтезу та оцінювання інформації, які є основою аналітичної діяльності.

У дослідженні групи авторів щодо зв’язку спільної роботи та критичного мислення [2] встановлено, що генеративні великі мовні моделі (LLM) (зокрема ChatGPT та Tome) сприяють розвитку здатності до аргументованого мислення, критичного аналізу інформації та міждисциплінарного узагальнення. Подібні висновки підтверджуються і в роботі Пенг та Лі з університетів Китаю [3], де наголошується на ефективності адаптивних AI-систем у персоналізації навчання та стимулюванні аналітичної активності здобувачів вищої освіти.

У контексті стратегічного розвитку освіти група авторів з Катарського університету [4] підкреслюють, що AI сприяє формуванню data-driven мислення**,** яке є необхідним для сучасних фахівців, особливо у сфері комунікацій. Водночас у роботі

щодо дослідженню зміни вищої освіти в Великобританії та Конг-Конгу [5] автори акцентують на значенні аналітичних навичок роботи з даними як базової компетентності в умовах цифрового суспільства.

Цікавим є також дослідження Юповіч-Гінальська і Кінал [6], у якому розглядається вплив AI на підготовку фахівців медіа та комунікацій. Автори доводять, що AI-платформи сприяють розвитку навичок аналізу інформаційних потоків, критичної оцінки контенту та формуванню аналітичних стратегій у сфері медіакомунікацій.

Вітчизняний науковий дискурс характеризується активним дослідженням можливостей інтеграції AI в освітній процес та його впливу на розвиток критичного мислення й аналітичних навичок.

У дослідженні Усати О. Ю. [7] розглядається адаптація освітніх інновацій, зокрема AI-платформ, для розвитку критичного мислення в умовах науково-дослідної діяльності. Встановлено, що такі платформи створюють середовище для формування аналітичних навичок через роботу з інформаційними ресурсами, аналіз даних та вирішення дослідницьких завдань.

Праця Тумбрукакі А. В. та Роговської М. Г. [8] присвячена систематизації сучасних AI-технологій в освіті. Автори зазначають, що їх використання сприяє не лише формуванню технічних компетентностей, а й розвитку аналітичного мислення, когнітивних здібностей і критичного оцінювання інформації**.**

У статті Столярова Т.О. [9] досліджується інтеграція AI в підготовку майбутніх економістів. Автор доводить, що використання AI сприяє розвитку навичок самостійної роботи, аналізу великих масивів даних та прийняттю обґрунтованих рішень.

Суттєвий внесок у дослідження проблеми використання AI у вищій освіті зроблено Скрипкою Г. В. [10], яка розглядає роль AI у формуванні медіаграмотності. Автор підкреслює, що використання AI-технологій сприяє розвитку навичок аналізу інформації, критичного мислення та оцінювання медіаконтенту, що є особливо актуальним для фахівців з міжнародних відносин.

У роботі Махині Т. А. [11] доведено, що використання AI в умовах формальної та неформальної освіти сприяє розвитку цифрової компетентності, критичного мислення та аналітичних навичок майбутніх фахівців.

Важливими є також дослідження Коваленко І.І. [12], де встановлено, що застосування AI в освітньому процесі сприяє розвитку індуктивного та аналітичного мислення здобувачів вищої освіти, а також формуванню здатності до комплексного аналізу проблемних ситуацій.

У праці І. Воротникова, О. Дзябенко, Н. Морзе [13] автори виокремлюють моделі використання AI для персоналізованого навчання, зокрема індивідуальні траєкторії, персоналізований зворотний зв’язок, адаптивний контент, рекомендаційні системи, кар’єрно орієнтовані навчальні маршрути, інтерактивне навчання з VR і симуляціями та аналітику на основі великих даних..

Крім того, у дослідженнях про вплив штучного інтелекту на формування критичного мислення здобувачів освіти Волотовська Т.П. та Філіпова Л.В. [13, 14] підкреслюється, що інноваційні освітні технології, зокрема AI, сприяють розвитку критичного мислення, аналітичних умінь та психологічної адаптації здобувачів вищої освіти до цифрового середовища.

Водночас у дослідженні, представленому командою авторів [15], здійснено комплексний аналіз ефективності інтеграції технологій штучного інтелекту в освітні програми закладів вищої освіти України. Автори обґрунтовують, що використання AI сприяє персоналізації навчання, підвищенню якості освітнього процесу та розвитку самостійної пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, водночас акцентуючи на ризиках, пов’язаних із академічною доброчесністю та нерівним доступом до технологій.

В іншому досліджені [16] AI розглядається як ефективний освітній інструмент, що сприяє аналізу великих обсягів інформації, автоматизації рутинних завдань і вивільненню часу для розвитку критичного мислення. Його використання забезпечує індивідуалізацію навчання, адаптацію до потреб здобувачів вищої освіти і надання аналітично обґрунтованого зворотного зв'язку, а також підтримку через віртуальних асистентів у процесі засвоєння складних концепцій і розв'язання навчальних завдань. Отримані результати мають важливе значення для формування навичок аналітичної діяльності майбутніх бакалаврів міжнародних відносин, оскільки сприяють розвитку критичного мислення, здатності до обробки та інтерпретації великих обсягів інформації, верифікації джерел, а також формуванню системного підходу до аналізу комунікаційних процесів у цифровому середовищі.

Аналіз сучасних досліджень щодо застосування штучного інтелекту в дипломатії засвідчує формування інтенсивного міждисциплінарного дискурсу, у межах якого AI розглядається як інструмент трансформації дипломатичної аналітики, комунікації та прийняття рішень. У низці робіт концептуалізується «інструментарій AI для дипломатії», що охоплює засоби автоматизованої обробки даних, підтримки зовнішньополітичного аналізу та підвищення ефективності дипломатичних практик [17]. Дослідження прикладного характеру систематизують основні use cases AI у дипломатії, зокрема в кризовій комунікації, аналізі міжнародних процесів, перекладі та підготовці політичних документів, підкреслюючи зростання ролі генеративних моделей у забезпеченні оперативності дипломатичних рішень [18]. Окремі праці акцентують на розширенні функціоналу цифрової дипломатії через інтеграцію AI-інструментів для моніторингу інформаційних потоків, протидії дезінформації та оптимізації міждержавної комунікації [19]. Водночас у ранніх дослідженнях підкреслюється, що штучний інтелект виступає радше допоміжним інструментом, а його впровадження обмежується інституційною неготовністю та технологічними бар'єрами [20]. Дослідження Парахомчук О.С. та Коппель О.А. демонструє, що інтеграція AI в політичні, безпекові та економічні процеси формує нові механізми міждержавної взаємодії, посилює технологічну конкуренцію та змінює баланс сил на глобальному рівні. Автори підкреслюють, що використання AI у сферах безпеки, дипломатії та економіки не лише розширює інструментарій держав, а й актуалізує потребу в міжнародному регулюванні, етичних стандартах і координації дій, що в сукупності підтверджує ключову роль інтеграції AI як визначального чинника розвитку міжнародних відносин. [21].

Разом з тим, попри значну кількість досліджень, залишається недостатньо розкритим питання цілісного педагогічного дизайну використання AI-платформ як інструменту формування аналітичної діяльності в межах конкретних освітніх дисциплін. Потребує подальшого дослідження і практичного обґрунтування проблема переходу від фрагментарного застосування AI-сервісів до їх системної інтеграції в освітній процес.

У цьому контексті особливого значення набуває розроблення та апробація робочих навчальних програм або їх складових (змістових модулів), спрямованих на формування аналітичних умінь здобувачів вищої освіти із використанням сучасних AI-інструментів, що й зумовлює необхідність проведення даного дослідження.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка освітнього потенціалу AI-платформ у формуванні навичок аналітичної діяльності майбутніх бакалаврів міжнародних відносин, зокрема шляхом розроблення, впровадження та оцінювання ефективності змістового модуля, спрямованого на розвиток аналітичної комунікації, критичного мислення та цифрової компетентності здобувачів вищої освіти.

2. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

У методиці дослідження використано такі теоретичні та емпіричні методи: аналіз і узагальнення наукових джерел з проблеми використання AI в освіті; педагогічне проєктування для розроблення структури та змісту модуля; спостереження за освітньою діяльністю здобувачів вищої освіти; аналіз результатів виконання лабораторних робіт; обробка результатів анкетування. Основним інструментом збору емпіричних даних було анкетування здобувачів вищої освіти з використанням шкали Лайкерта (5-бальна шкала). Додатково здійснювався аналіз результатів виконання лабораторних робіт, що дало змогу оцінити практичний рівень сформованості навичок.

Дослідження виконано в межах наукової теми кафедри комп'ютерних наук Факультету інформаційних технологій та математики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка: «Математичні методи та цифрові технології в освіті, науці, техніці» (ДР № 0121U111924, 2021-2026 рр.).

Експериментальна робота проводилась на базі Київського столичного університету імені Бориса Грінченка в процесі викладання навчальної дисципліни «ІКТ в суспільних комунікаціях». У дослідженні взяли участь здобувачі вищої освіти 2 курсу спеціальності С3 «Міжнародні відносини» освітньої програми «Суспільні комунікації». Загальна вибірка дослідження становила 54 особи, які були залучені до виконання змістового модуля «Інноваційні підходи у використанні AI-інструментів».

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Результати проведеного дослідження ґрунтуються на комплексному аналізі впровадження навчального модуля «Інноваційні підходи у використанні AI-інструментів» у процес підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності С3 «Міжнародні відносини» та спрямовані на виявлення особливостей формування навичок аналітичної діяльності в умовах використання сучасних цифрових технологій.

З огляду на визначену мету дослідження ключову увагу було зосереджено на оцінюванні змін у рівнях сформованості аналітичної комунікації, критичного мислення та цифрової компетентності здобувачів вищої освіти, а також на виявленні специфіки використання AI-платформ у навчальній аналітичній діяльності. Важливим аспектом стало дослідження не лише результативності застосування окремих інструментів штучного інтелекту, але й характеру їх інтеграції у структуру освітнього процесу та ступеня усвідомленості їх використання здобувачами освіти.

З метою уточнення мотивів використання AI-інструментів в аналітичній діяльності було проведено анкетне опитування серед здобувачів вищої освіти спеціальності С3 «Міжнародні відносини» освітньої програми С3.00.01 «Суспільні комунікації» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Для збору емпіричних даних застосовано шкалу Лайкерта [22], що дала змогу оцінити рівень згоди респондентів із запропонованими твердженнями за п'ятибальною системою – від повної незгоди до повної згоди. Отримані результати (Таблиця 1) засвідчили домінування прагматично-аналітичних мотивів використання AI-платформ в освітньому процесі. Найвищі показники зафіксовано щодо використання AI для структурування аналітичних матеріалів і формулювання висновків (72,22%), оперативного пошуку та узагальнення інформації з міжнародної тематики (81,48%), а також генерації ідей для підготовки аналітичних звітів і презентацій (90,74%). Значна частка респондентів зазначила застосування AI для порівняльного аналізу інформаційних джерел (68,52%), підготовки візуалізацій даних (44,44%) та розробки комунікаційних стратегій у межах навчальних проєктів (14,81%). Водночас критично-рефлексивні та професійно орієнтовані мотиви

виявились менш вираженими: перевірку вірогідності AI-згенерованої інформації регулярно здійснюють 18,52% опитаних, інструменти для глибокого дискурсивного аналізу міжнародних наративів використовують 24,07%, а системне застосування AI для формування довгострокової аналітичної експертизи – 7,41%. Зазначене свідчить про переважно прикладний характер використання AI-інструментів у навчальній аналітичній діяльності з поступовим переходом від інструментального застосування до більш усвідомленої професійної інтеграції технологій штучного інтелекту.

Таблиця 1

Результати опитування щодо мотивів використання AI-інструментів здобувачами вищої освіти спеціальності С3 «Міжнародні відносини» (у % від загальної кількості респондентів)

Причина використання	Частка відповідей, %
Генерація ідей для підготовки аналітичних звітів і презентацій	90,74%
Оперативний пошук та узагальнення інформації з міжнародної тематики	81,48%
Структурування аналітичних матеріалів і формулювання висновків	72,22%
Порівняльний аналіз інформаційних джерел	68,52%
Підготовка візуалізацій даних та інфографіки	44,44%
Використання AI для перекладу та адаптації міжнародних матеріалів	38,89%
Допомога у формулюванні запитів та дослідницьких питань	35,19%
Узгодження структури командних проєктів	29,63%
Глибокий дискурсивний аналіз міжнародних наративів	24,07%
Формування професійного іміджу та цифрового портфоліо	20,37%
Перевірка достовірності AI-згенерованої інформації	18,52%
Розробка комунікаційних стратегій у межах навчальних проєктів	14,81%
Підготовка до публічних виступів та дебатів	12,96%
Розробка власного цифрового аналітичного портфоліо	9,26%
Формування довгострокової аналітичної експертизи	7,41%

За результати іншого опитування, дані в Таблиці 2 демонструють помірний рівень інтеграції AI-інструментів у навчальну аналітичну діяльність здобувачів вищої освіти. Найчастіше здобувачі вищої освіти використовують генеративні великі мовні моделі (LLM) (ChatGPT) (62,96%) як універсальний інструмент підтримки аналітичної роботи. Сервіси інтелектуального пошуку, такі як Perplexity AI (48,15%) та функції AI-сервісів візуалізації/генерації візуального контенту (Canva) (44,44%) засвідчують орієнтацію здобувачів вищої освіти на пошук інформації та візуалізацію результатів.

Інструменти, що потребують більшої аналітичної глибини (Claude, Napkin.ai), мають нижчі показники використання, що може свідчити про недостатній рівень сформованості навичок складнішого аналітичного опрацювання даних або про потребу в додатковому методичному супроводі їх застосування.

Таблиця 2

Результати опитування щодо використання AI-інструментів здобувачами вищої освіти спеціальності С3 «Міжнародні відносини» (у % від кількості опитаних)

AI-інструмент	Основна мета використання	Частка здобувачів вищої освіти, %
ChatGPT	Генерація ідей, структурування аналітичних матеріалів, формулювання висновків	62,96%
Perplexity AI	Оперативний пошук та узагальнення міжнародної інформації з посиланнями на джерела	48,15%
Canva (AI-функції)	Створення презентацій, інфографіки та візуалізацій для аналітичної комунікації	44,44%
Claude	Поглиблений текстовий аналіз та редагування аналітичних матеріалів	33,33%
Napkin.ai	Візуалізація ідей, побудова логічних схем та аналітичних структур	27,78%
Microsoft Copilot	Підготовка текстових документів та презентацій	20,37%
Gemini	Пошук альтернативних інтерпретацій міжнародних подій	18,52%

Отримані результати свідчать про переважання прикладно-оперативних мотивів використання AI-інструментів. Найчастіше здобувачі вищої освіти застосовують їх для генерації ідей та швидкого пошуку інформації, що відповідає потребам підготовки навчальних аналітичних матеріалів. Натомість стратегічні та критично-рефлексивні практики (перевірка вірогідності, формування довгострокової експертизи) залишаються менш поширеними, що вказує на необхідність подальшого зосередження уваги на тому, щоб навчити здобувачі вищої освіти самостійно перевіряти згенеровані AI дані та нести персональну відповідальність за достовірність фінального аналітичного матеріалу.

З огляду на це було прийнято рішення про розробку та викладання спеціального змістового модуля «Інноваційні підходи у використанні AI-інструментів». У науково-методичному аспекті цей модуль знаходиться у структурі навчальної дисципліни «ІКТ в суспільних комунікаціях» як її логічний змістовий компонент [23]. Оскільки зазначена дисципліна є складником освітньої програми 1.С3.00.01 «Суспільні комунікації» (спеціальність С3 «Міжнародні відносини») Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, розроблений модуль виступає безпосереднім інструментом реалізації цілей цієї освітньої програми для здобувачів вищої освіти 2 курсу. У межах дослідження змістовий модуль «Інноваційні підходи у використанні AI-інструментів» розглядається як ядро експериментальної програми навчання, особливості впровадження якої деталізовано нижче.

Впровадження змістового модуля «Інноваційні підходи у використанні AI-інструментів» є теоретично обґрунтованим та прагматично виправданим кроком, оскільки його змістова архітектура безпосередньо забезпечує набуття та системне закриття ключових спеціальних (фахових) компетентностей, передбачених освітньою програмою 1.С3.00.01 «Суспільні комунікації» [24]. Застосування технологій штучного інтелекту для моніторингу та моделювання складних масивів геополітичних даних дає змогу здобувачам ефективно аналізувати міжнародні процеси в усьому спектрі їхніх політичних, безпекових, інформаційних та суспільних контекстів, а також комплексно

оцінювати вплив глобальних економічних і правових чинників на динаміку зовнішньої політики держав. Інтеграція штучного інтелекту у практичну діяльність майбутніх фахівців виступає саме тим інноваційним підходом, що кардинально модернізує процеси комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародній сфері, оскільки навчає здобувачів вищої освіти критично осмислювати теорії, збирати, верифікувати та інтерпретувати профільну інформацію на якісно новому рівні. Зрештою, модуль безпосередньо розвиває спроможність оперативно задіювати сучасні інформаційні мережі та новітні комп'ютерні технології опрацювання даних для всебічного аналізу країн і регіонів світу, перетворюючи AI з абстрактного концепту на прикладний, високоефективний інструмент щоденної аналітичної діяльності.

Згідно з тематичним планом дисципліни на змістовий модуль «Інноваційні підходи у використанні AI-інструментів» відводиться 16 аудиторних годин та 14 годин самостійного опрацювання матеріалу. У Таблиці 3 подано структуру змістового модуля, у межах якого визначено тематику, обсяг навчального часу та систему оцінювання лабораторних робіт. Запропоновані теми охоплюють ключові напрями використання AI-інструментів у професійній та аналітичній діяльності майбутніх фахівців у сфері міжнародних відносин.

Таблиця 3

Тематичний план змістового модуля
«Інноваційні підходи у використанні AI-інструментів»

Назва теми	К-сть год.
Лабораторна робота 1. Ознайомлення з аналітичними платформами для роботи з правовими даними, аналіз кейсу за допомогою AI-інструментів (ChatGPT).	4
Лабораторна робота 2. Напівавтоматичне візуалізування даних за допомогою Napkin.ai та Canva AI.	4
Лабораторна робота 3. Порівняльний аналіз інформаційних наративів із застосуванням Perplexity та Claude.	4
Лабораторна робота 4. Розробка колективного AI-проєкту з комунікаційної стратегії.	4

У межах вивчення змістового модуля «Інноваційні підходи у використанні AI-інструментів» здобувачі вищої освіти спеціальності С3 «Міжнародні відносини» виконували комплекс практикоорієнтованих завдань, спрямованих на інтеграцію інструментів штучного інтелекту в аналітичну діяльність. Методологічно архітектура змістового модуля побудована за принципом поступового ускладнення когнітивних операцій: від пошуку та структурування базових даних до комплексного моделювання комунікаційних стратегій. На Рис. 1 подано узагальнену схему вмінь та навичок, які формуються під час опрацювання змістового модуля.

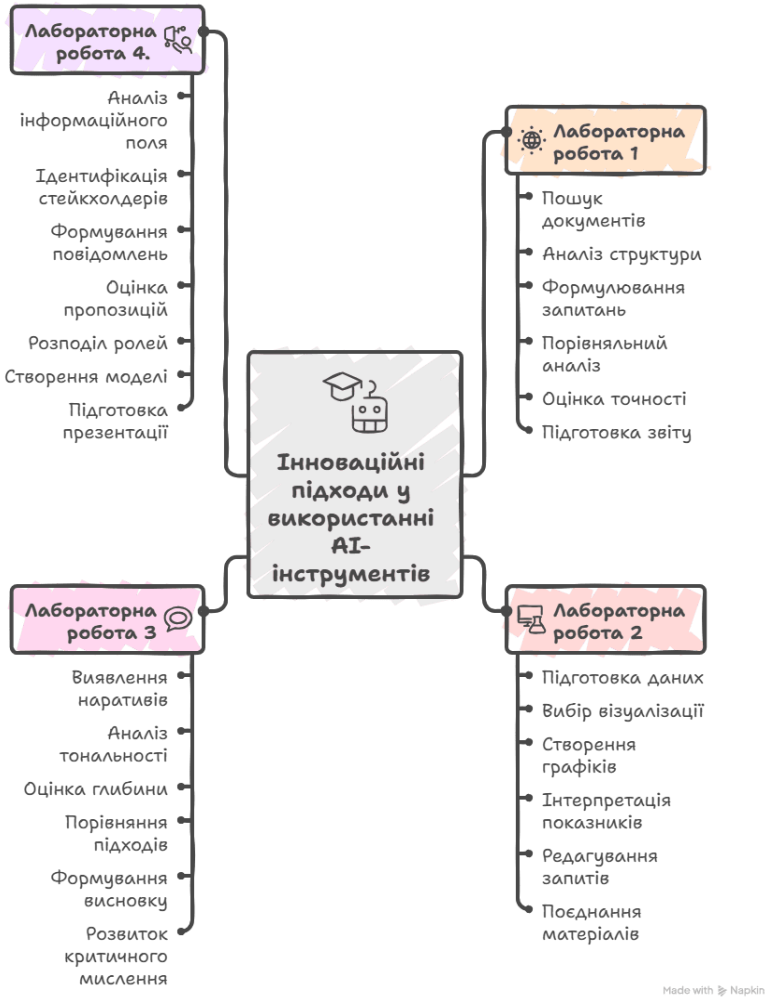

Рис. 1. Узагальнена схема вмінь та навичок, які формуються під час опрацювання змістового модуля «Інноваційні підходи у використанні AI-інструментів» (згенеровано за допомогою сервісу https://app.napkin.ai/)

Далі опишемо більш детально методичну цінність кожної з лабораторних робіт. Завдання лабораторної роботи «Ознайомлення з аналітичними платформами для роботи з правовими даними, аналіз кейсу за допомогою AI-інструментів (ChatGPT)» спрямоване на формування навичок аналітичного пошуку, критичної верифікації та первинного опрацювання інформації з міжнародної проблематики. Методичний акцент робиться на порівняльному аналізі: здобувачі вищої освіти навчаються зіставляти дані, отримані з відкритих офіційних джерел (UN Treaty Collection), з результатами, згенерованими AI-інструментами. Це дає змогу на практиці опанувати принципи структурування великих масивів тексту, виявити алгоритмічні неточності та оцінити надійність джерел відповідно до академічних вимог. Для систематизації результатів такого критичного аналізу використовується узагальнена таблиця (Таблиця 4), яка фіксує збіги, відмінності та містить аналітичний коментар здобувача. Отже, коректне формулювання запитів до AI та оцінка результатів виступають дієвими інструментами розвитку аналітичного мислення, що є критично важливо для розуміння впливу міжнародного права на структуру та динаміку міжнародних відносин.

Таблиця 4

Приклад порівняльної таблиці для лабораторної роботи «Ознайомлення з аналітичними платформами для роботи з правовими даними, аналіз кейсу за допомогою AI-інструментів (ChatGPT)»

Елемент порівняння	Дані з UN Treaty Collection	Дані з ChatGPT	Збіги	Відмінності	Коментар здобувача вищої освіти
Повна назва договору					
Дата ухвалення					
Дата набуття чинності					
Держави-учасниці / сторони					
Ключові положення					
Мета та значення договору					
Додаткова інформація					

Методичний інваріант лабораторної роботи «Напівавтоматичне візуалізування даних за допомогою Napkin.ai та Canva AI» підпорядкований завданням розвитку здатності застосовувати сучасні інформаційні мережі та комп'ютерні технології для пошуку, опрацювання та репрезентації комплексних даних про країни і регіони світу. Заняття має високу дидактичну цінність у контексті підготовки майбутніх бакалаврів міжнародних відносин, оскільки воно спрямоване на трансформацію складних макроекономічних та аналітичних масивів у релевантні, інтуїтивно зрозумілі візуальні наративи. У процесі опрацювання лабораторної роботи системно формуються навички підготовки та фільтрації даних, обґрунтованого вибору типу візуалізації, створення графіків, наукової інтерпретації показників, редагування запитів, а також синтезу та поєднання різних матеріалів. Науково-методичний підхід передбачає використання англомовного інтерфейсу та залучення інструментів AI для семантичного корегування запитів, що посилює іншомовну комунікативну спроможність майбутніх аналітиків. Головна методична мета полягає в розвитку «візуальної грамотності»: здобувачі вчаться не просто генерувати графіку, а науково обґрунтовувати вибір моделі представлення даних (схем, інфографіки, діаграм) відповідно до специфіки цільової аудиторії та комунікаційного каналу. Когнітивна різниця між моделями візуалізації штучного інтелекту наочно демонструється на прикладі порівняльного представлення ідентичних макроекономічних показників (ВВП на душу населення) у різних інтерфейсах (Рис. 2, Рис. 3).

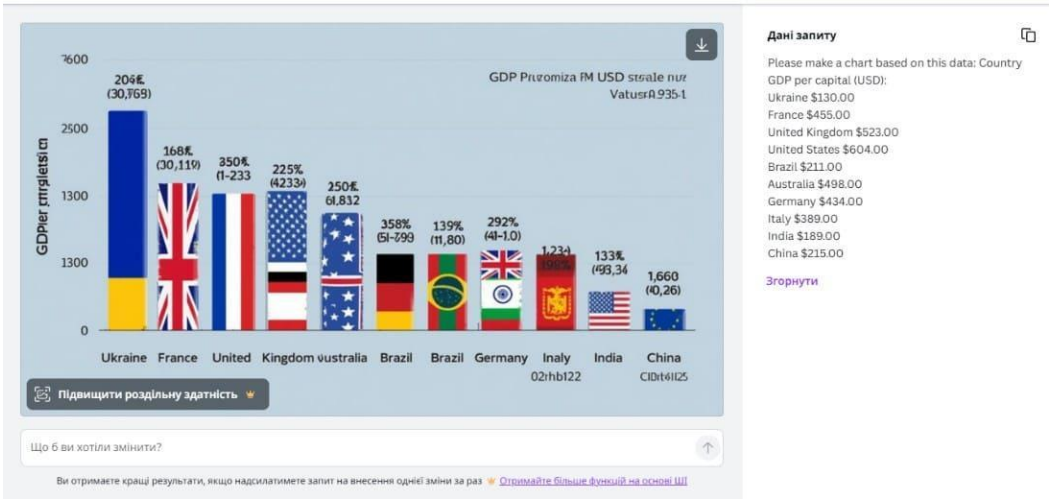

Рис. 2. Результати візуалізації даних по країнам і ВВП на душу населення (USD) в Canva AI.

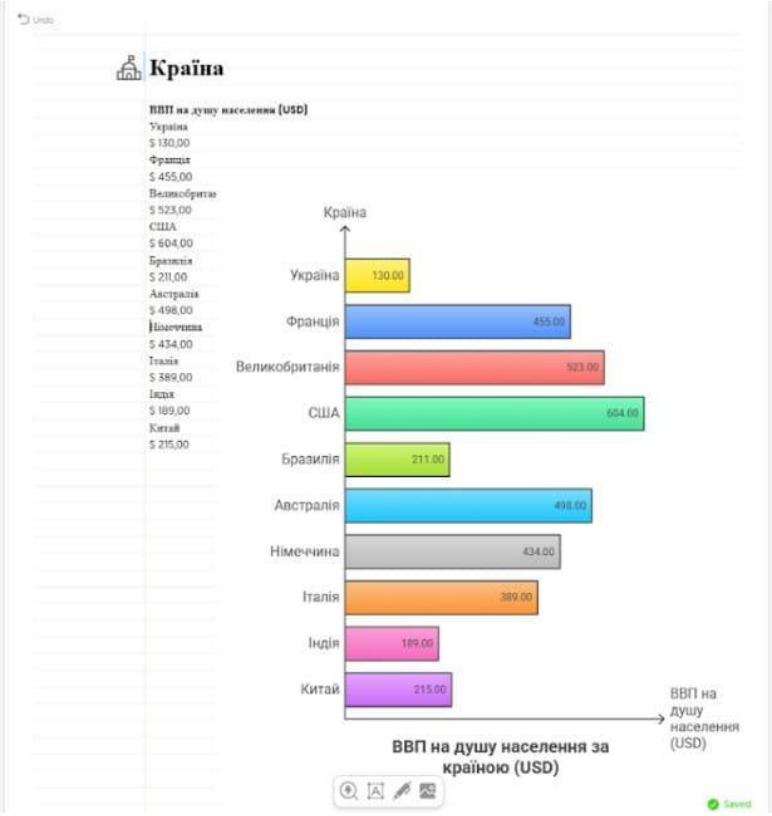

Рис. 3. Результати візуалізації даних по країнам і ВВП на душу населення (USD) в Napkin.ai.

Третя лабораторна робота «Порівняльний аналіз інформаційних наративів із застосуванням Perplexity та Claude» має на меті формування навичок виявляти інформаційні наративи, проводити аналіз тональності текстів, оцінювати глибину аргументації, порівнювати аналітичні підходи різних нейромереж, формулювати висновки та системно розвивати критичне мислення. Методологічне ядро заняття базується на критичному осмисленні теорій, методів та понять інформаційно-аналітичної діяльності через призму бенчмаркінгу (порівняльного тестування) альтернативних AI-систем. Особливу увагу приділено аналізу тональності, що сприяє

розвитку здатності ідентифікувати алгоритмічні упередження AI та оцінювати їх вплив на якість аналітики в умовах сучасних гібридних викликів. Тобто замість механічного збору відповідей здобувачі здійснюють комплексну оцінку згенерованих наративів щодо міжнародних подій за такими методичними критеріями:

- структура подання інформації – спрямована на оцінювання архітектоніки тексту, логіки диспозиції аргументів та чіткої диференціації об'єктивних фактів від суб'єктивних інтерпретацій;
- глибина аналізу – критерій, що дозволяє оцінити здатність систем виявляти причинно-наслідкові зв'язки, історичний контекст та приховані мотиви акторів міжнародного процесу;
- точність – орієнтована на детекцію фактологічних деформацій, верифікацію смислових маркерів та дотримання стандартів академічної валідності;
- фокус – інструмент визначення алгоритмічної специфіки платформ (наприклад, фактично-пошукова домінанта Perplexity проти лінгво-семантичної та дискурсивної глибини Claude), що навчає здобувачів гнучко обирати інструментарій під конкретні професійні завдання.

На основі порівняльного аналізу здобувачі вищої освіти визначали відмінності у формуванні наративів, виявляли можливі зміщення акцентів та аналізували рівень аргументованості відповідей. Обов’язковим елементом є критичне оцінювання достовірності інформації та співвіднесення її з авторитетними джерелами. AI-інструменти застосовувалися як допоміжний засіб для структурування аргументації, уточнення формулювань і варіативності подання матеріалу. Водночас обов’язковою умовою було критичне переосмислення отриманих результатів та редагування тексту відповідно до академічних стандартів.

Завершальна робота «Розробка колективного AI-проєкту з комунікаційної стратегії» концептуалізована як інтегративний метод навчання, спрямований на синтез набутих компетентностей у сфері міжнародних суспільних комунікацій, що передбачає рефлексивний аналіз досвіду використання AI-інструментів та спрямована на інтеграцію інструментів штучного інтелекту в процес стратегічного планування комунікацій у сфері міжнародних відносин. Його зміст передбачав командну розробку аналізу інформаційного поля, ідентифікацію ключових стейкхолдерів, формування цільових повідомлень, оцінку альтернативних пропозицій, а також ефективний розподіл ролей у команді, створення моделі комунікації та підготовку фінальної презентації. Особлива увага приділялася якості формулювання запитів до AI та порівнянню результатів, отриманих із різних інструментів. Обов’язковою складовою було критичне оцінювання згенерованого контенту, перевірка фактологічної точності та редагування текстів відповідно до норм академічної доброчесності. Ідентифікація стейкхолдерів та формування повідомлень за допомогою AI-моделювання дає змогу здобувачам тестувати гіпотези та прогнозувати наслідки комунікаційних кампаній ще на етапі їхнього планування, що становить найвищу методичну цінність праксеологічної підготовки майбутнього фахівця-міжнародника.

Отже, виконані завдання мали комплексний характер і поєднували пошукову, аналітичну, комунікаційну та рефлексивну складові. Їх зміст забезпечував формування навичок роботи з AI-інструментами як допоміжним засобом професійної аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин, з акцентом на академічну доброчесність, критичне мислення та відповідальне використання цифрових технологій.

Для оцінки ефективності впровадження AI-платформ у формуванні навичок аналітичної діяльності було проведено анкетування здобувачів вищої освіти за результатами курсу та циклу лабораторних робіт. Опитування базувалося на 5-бальній

шкалі Лайкерта (від 1 − «повністю не погоджуюсь» до 5 − «повністю погоджуюсь») та містило такий перелік тверджень:

1. Використання AI-інструментів допомогло мені краще розуміти структуру аналітичних матеріалів.
2. AI-платформи сприяли формуванню вміння формулювати обґрунтовані аналітичні висновки.
3. Використання AI покращило мої навички пошуку, відбору та критичного аналізу інформації.
4. AI-інструменти допомогли мені ефективно працювати з великими обсягами інформації.
5. Я навчився/навчилась структурувати та систематизувати інформацію за допомогою AI-платформ.
6. Використання AI сприяло розвитку моїх навичок аналітичної комунікації (презентація, візуалізація, аргументація).
7. Я став(ла) більш критично оцінювати достовірність інформації, отриманої за допомогою AI.
8. Використання AI-інструментів підвищило мою мотивацію до виконання аналітичних завдань.
9. Після проходження модуля мої аналітичні навички значно покращилися.
10. Я готовий(а) використовувати AI-інструменти у своїй майбутній професійній діяльності.

На Рисунку 4 відображає узагальнені результати анкетування здобувачів вищої освіти щодо ефективності використання AI-платформ у формуванні навичок аналітичної діяльності. Зокрема на діаграмі подано відсоткові значення, які репрезентують частку респондентів, що обрали варіанти відповідей «скоріше погоджуюсь» (4) та «повністю погоджуюсь» (5) за кожним із запропонованих тверджень.

Рис. 4. Відсоткові значення респондентів, які обрали варіанти відповідей 4-5 (%)

Аналіз відповідей здобувачів вищої освіти за шкалою Лайкерта засвідчив переважання позитивних оцінок щодо впливу AI-платформ на формування навичок аналітичної діяльності. Зокрема на питання щодо впливу AI на розуміння структури аналітичних матеріалів більшість респондентів обрали варіанти «скоріше погоджуюсь» та «повністю погоджуюсь» (81,48%), що свідчить про ефективність використання AI для формування навичок структурованого аналізу інформації. Щодо здатності формулювати обґрунтовані аналітичні висновки, 77,78% здобувачів вищої освіти підтвердили позитивний вплив AI-інструментів, що вказує на розвиток ключових компонентів

аналітичного мислення. Відповіді на питання про покращення навичок пошуку та критичного аналізу інформації продемонстрували, що 72,22% здобувачів вищої освіти відзначають позитивні зміни, хоча частка нейтральних відповідей (17,78%) свідчить про потребу подальшого розвитку критично-рефлексивних умінь. Стосовно роботи з великими обсягами інформації, 79,63% респондентів підтвердили, що AI-платформи значно полегшують опрацювання та узагальнення даних, що є важливим для аналітичної діяльності у сфері суспільних комунікацій. Важливим є також те, що 75,93% здобувачів вищої освіти підтвердили розвиток навичок аналітичної комунікації, зокрема в частині візуалізації та презентації результатів, що свідчить про комплексний вплив AI-інструментів на професійну підготовку. Водночас відповіді на питання щодо критичної оцінки достовірності AI-згенерованої інформації виявили дещо нижчі показники (64,81% позитивних відповідей), що підтверджує наявність проблемної зони та необхідність посилення методичного супроводу у цьому напрямі. Позитивним результатом є також те, що 72,22% здобувачів вищої освіти відзначили зростання мотивації до аналітичної діяльності, що вказує на підвищення залученості в освітній процес. Крім того, 74,07% респондентів підтвердили загальне покращення аналітичних навичок, а 83,33% висловили готовність використовувати AI-інструменти у майбутній професійній діяльності, що свідчить про формування стійкої орієнтації на їх практичне застосування.

У контексті проведеного дослідження результати анкетування здобувачів вищої освіти узагальнено та візуалізовано на Рис. 5, де відображено показники, які використовуються для оцінювання ступеня розсіювання відповідей респондентів відносно середнього значення (СЗ) та відображають рівень узгодженості думок у вибірці. Аналіз отриманих даних засвідчив, що значення стандартного відхилення (СВ) коливається в межах 0,85-1,03, що вказує на помірну варіативність відповідей респондентів. Такий рівень розсіювання є типовим для педагогічних досліджень і свідчить про відсутність значних розбіжностей в оцінках здобувачів вищої освіти. Водночас це підтверджує відносну узгодженість позицій здобувачів вищої освіти щодо ефективності використання AI-платформ у процесі формування навичок аналітичної діяльності.

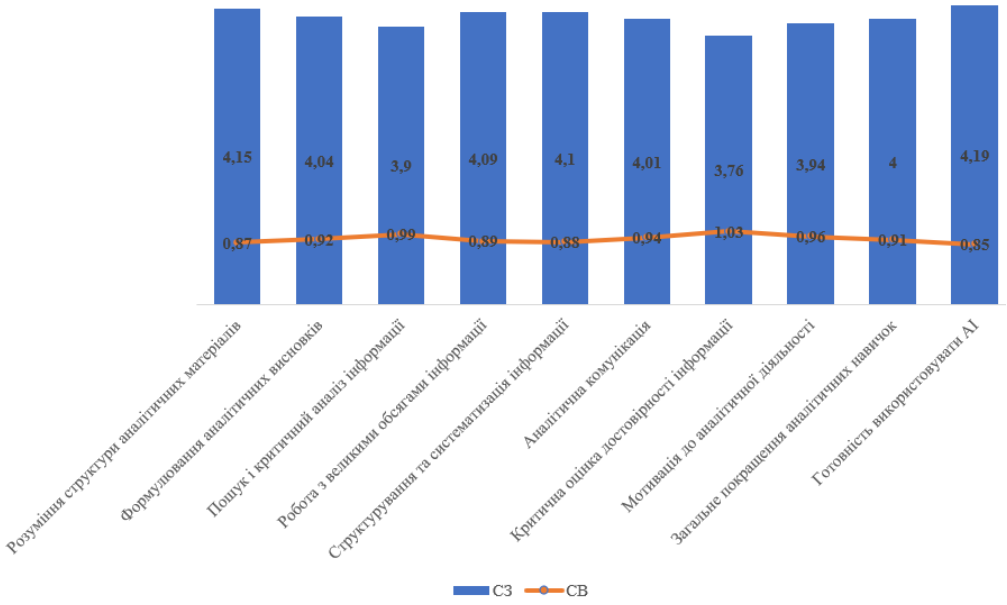

Рис. 5. Показники середнього значення (СЗ) та стандартного відхилення (СВ), що відображають рівень узгодженості думок у вибірці

Отже, отримані результати анкетування підтверджують ефективність впровадження AI-платформ в освітній процес як засобу формування аналітичної діяльності. Найбільш виражені позитивні зміни спостерігаються в розвитку навичок аналізу, структурування інформації та формулювання висновків, тоді як критично-рефлексивний компонент потребує подальшого педагогічного посилення.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Теоретичне узагальнення результатів дослідження засвідчує, що інтеграція змістового модуля «Інноваційні підходи у використанні AI-інструментів» у процес підготовки бакалаврів міжнародних відносин дає змогу здійснити якісний перехід від інтуїтивного та суто побутового використання технологій штучного інтелекту до науково обґрунтованої, професійно орієнтованої та алгоритмізованої методології інформаційно-аналітичної діяльності. Впровадження цього модуля переорієнтовує освітній процес із пасивного засвоєння інформації на активний когнітивний синтез, де генеративні нейромережі виступають не просто технічними асистентами, а повноцінними інтелектуальними партнерами у вирішенні складних дослідницьких завдань. Завдяки наскрізній та логічно вибудуваній структурі лабораторних занять, здобувачі вищої освіти послідовно опановують повний цикл аналітичної роботи – від теоретичної верифікації першоджерел у міжнародно-правових базах даних та інтелектуального пошуку через промпт-інжиніринг до когнітивного візуалізування макроекономічних показників і критичного дискурс-аналізу упередженості сучасних AI-моделей. Це закладає надійний фундамент для формування у майбутніх фахівців розвиненого аналітичного мислення, здатності розпізнавати приховані наративи, зміщення акцентів, маніпуляції та дезінформацію в глобальному медіапросторі, що є критично важливим для забезпечення інформаційної безпеки та ефективного аналізу міжнародних процесів у різноманітних контекстах.

У контексті формування спеціальних фахових компетентностей майбутніх бакалаврів міжнародних відносин впроваджений модуль забезпечує стійку синергію між теоретичним аналізом міжнародних відносин та моделюванням стратегічних рішень. Здобувачі вчаться не лише аналізувати тексти та оцінювати тональність інформаційних потоків за допомогою передових інструментів AI, а й проєктувати комплексні комунікаційні стратегії, здійснювати картографування ключових стейкхолдерів і розробляти цільові повідомлення для різних аудиторій. Методична цінність такого підходу полягає в розвитку здатності до предиктивного моделювання, оскільки використання AI-платформ дає можливість здобувачам вищої освіти оперативно тестувати робочі гіпотези, прогнозувати потенційну реакцію аудиторій та оцінювати ризики комунікаційних кампаній ще на етапі їхнього планування. Отже, прикладні аналітичні навички трансформуються з дискретних технічних дій у системне стратегічне мислення, здатне оперативно й адекватно реагувати на гібридні виклики динамічного суспільно-політичного та інформаційного середовища.

В інституційному вимірі досвід розробки та успішної практичної реалізації досліджуваного змістового модуля слугує дієвою моделлю для системної трансформації вищої освіти в умовах стрімкої цифровізації та інтелектуалізації глобального простору. Результати дослідження підтверджують нагальну необхідність фундаментального переосмислення традиційних педагогічних парадигм, які мають еволюціонувати від базової цифрової грамотності до просунутої алгоритмічної та метакогнітивної культури майбутніх фахівців. Вища школа постає перед викликом переформатування ролі викладача та структури навчальних дисциплін гуманітарного циклу, де акцент остаточно зміщується з трансляції статичного контенту на розвиток критичного оцінювання,

етичного використання технологій, академічної доброчесності та здатності до постійного перенавчання. Модернізація освітніх програм через інтеграцію таких адаптивних та міждисциплінарних модулів дає змогу ефективно подолати розрив між академічною підготовкою та реальними вимогами ринку праці, забезпечуючи підготовку висококонкурентних фахівців, які здатні не просто підлаштовуватись під технологічний прогрес, а концептуально керувати ним і використовувати штучний інтелект як потужну стратегічну перевагу у своїй професійній діяльності.

Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленні методичних підходів до формування критичного оцінювання результатів роботи AI, розширенні практик їх використання у професійно орієнтованих завданнях, а також у подальшому вдосконаленні педагогічного дизайну змістових модулів з використанням AI-платформ у підготовці фахівців соціогуманітарного профілю.

ДЕКЛАРАЦІЯ ГЕНЕРАТИВНОГО ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ НА ОСНОВІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ НАПИСАННЯ СТАТТІ

Під час підготовки цього рукопису автори використовували ChatGPT (модель GPT-5.5), Gemini 3.5 Flash, Perplexity (модель GPT-5.1) з метою: пошуку і систематизації літератури, оцінювання новизни дослідження та виявлення прогалин, резюмування тексту, адаптації та коригування тону тексту дослідження. Автори переглянули та відредагували результати і несуть повну відповідальність за зміст цієї публікації.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів щодо підготовки, подання та публікації цієї статті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

[1] M. I. Dibek, M. S. Kursad та T. Erdogan, “Influence of artificial intelligence tools on higher-order thinking skills”, *Interactive Learning Environments*, т. 33, № 3, с. 2216-2238, верес. 2024. https://doi.org/10.1080/10494820.2024.2402028.

[2] L.I. Ruiz-Rojas, L. Salvador-Ullauri та P. Acosta-Vargas, “Collaborative working and critical thinking through generative AI tools”, *Sustainability*, т. 16, № 13, лип. 2024. https://doi.org/10.3390/su16135367.

[3] J. Peng, Y. Li, “Personalized learning with artificial intelligence: Enhancing student engagement and analytical skills”, *Applied Sciences*, т. 15, № 18, верес. 2025.https://doi.org/10.3390/app151810096.

[4] A. Abulibdeh, Ch. Baya Chatti, A. Alkhereibi та Sh. El Menshawy, “A Scoping Review of the Strategic Integration of Artificial Intelligence in Higher Education: Transforming University Excellence Themes and Strategic Planning in the Digital Era”, *European Journal of Education*, т. 60, № 1, січ. 2025. https://doi.org/10.1111/ejed.12908.

[5] W. Wong, A. Aristidou та K. Scheuermann “The future of learning or the future of dividing? Exploring the impact of generative artificial intelligence on higher education”, *Data & Policy*, т. 7, с. e44, черв. 2025. https://doi.org/10.1017/dap.2025.10011.

[6] A. Jupowicz-Ginalska, M. Kinal, “AI in Media Education and the Training of Media Professionals” у *Future of Business and Finance*. Cham: Springer Nat. Switz., 2026, с. 421–432. https://doi.org/10.1007/978-3-032-07605-2_20.

[7] О. Ю. Усата, І. О. Блохіна та В. Є. Гаврик, “Адаптація освітніх інновацій для розвитку критичного мислення здобувачів вищої освіти в контексті науково-дослідної діяльності”, *Академічні візії*, вип. 41, бер. 2025. [Електронний ресурс]. Доступно: https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1724.

[8] А. В. Тумбрукакі, М. Г. Роговська, "Новітні AI-технології в освітньому середовищі: систематизація досліджень і прикладні аспекти", *Zenodo*, вип.23, жовт. 2025. https://doi.org/10.5281/zenodo.17395536.

[9] Т.О. Столярова "Особливості використання штучного інтелекту майбутніми економістами", *Інноваційна педагогіка*, вип. 82, т.2, с.204-208, лип. 2025. https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/82.2.37.

[10] Г. В. Скрипка, "Штучний інтелект та медіаграмотність: оновлення програм підвищення кваліфікації педагогів", *Відкрите освітнє Е-середовище сучасного університету*, вип. 18, с. 132–144, квіт. 2025. https://doi.org/10.28925/2414-0325.2025.1811.

[11] Т. А. Махиня, "Розвиток цифрової компетентності майбутніх фахівців в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти", *Перспективи та інновації науки*, вип. 4, с. 657-674, трав. 2025. https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-4(50)-657-674.

[12] І. І. Коваленко, "Політики використання штучного інтелекту в закладах вищої освіти: український та міжнародний досвід", *Відкрите освітнє Е-середовище сучасного університету*, вип. 19, с. 97-114, лист. 2025. https://doi.org/10.28925/2414-0325.2025.196.

[13] І. Воротникова, О. Дзябенко та Н. Морзе, "Виклики впровадження персоналізованого навчання з використанням штучного інтелекту у вищій освіті", *Інформаційні технології і засоби навчання*, т. 105, вип. 1, с. 144–157, лют 2025. https://doi.org/10.33407/itlt.v105i1.5893.

[14] Т. П. Волотовська, І. А. Шевченко та О. М. Устименко, "Вплив штучного інтелекту на формування критичного мислення здобувачів освіти в умовах цифрової трансформації"' *Zenodo*, вип. 25, груд. 2025. https://doi.org/10.5281/zenodo.17983189.

[15] Л. В. Філіппова, В. В. Камінський та Л. Л. Пилипчук, "Оцінювання ефективності інтеграції штучного інтелекту в навчальні програми закладів вищої освіти України", *Zenodo*, вип. 14, січ. 2025. https://doi.org/10.5281/zenodo.14716220.

[16] О. Пархомчук, О. Коппель та А. Пархомчук, "Вплив штучного інтелекту на підготовку фахівців в галузі міжнародних відносин: виклики та перспективи" у *5th International Scientific and Practical Conference «RECENT ADVANCES IN GLOBAL SCIENCE», груд 6-8, 2024, Vilnius, Lithuani,* с.35-40. [Електронний ресурс]. Доступно: https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/6079.

[17] А. Гачкевич, М. Николиши, "AI Toolkit for Diplomats", *International Science Journal of Jurisprudence & Philosophy*, вип. 2, № 3, с. 45–54, серп. 2023. https://doi.org/10.46299/j.isjjp.20230203.03.

[18] D. Kilburg, "AI Use Cases for Diplomats: Applying Artificial Intelligence to Diplomacy (1st ed.)", *Chapman and Hall/CRC*, 2025, с.314. [Електронний ресурс]. Доступно: https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.1201/9781003612308/ai-use-cases-diplomats-kilburg.

[19] П. Троян, "Використання інструментів штучного інтелекту в сучасній дипломатії*", Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*, вип. 1, №21, с. 94-115, квіт. 2025.: https://doi.org/10.29038/2524-2679-2025-01-94-115/.

[20] K. Hamidouche, "Artificial Intelligence: A new tool for dimplomats", у *Artificial Intelligence and Digital Diplomacy*. Cham: Springer Int. Publishing, 2021, с. 25-32. [Електронний ресурс]. Доступно:: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-68647-5_2.

[21] О. С. Пархомчук, О. А. Коппель та А.Д. Пархомчук, "Штучний інтелект як мегатренд: нові горизонти в глобальній політиці та міжнародних відносинах", *Політикус*. № 4, с. 186-191, жовт. 2024, https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-4.27.

[22] С.О.Сисоєва, Т.Є.Христопчук, *Методологія науково-педагогічних досліджень*. Рівне: Україна: Волинські обереги, 2013. 360 с. [Електронний ресурс]. Доступно: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5095/1/Metodologiya_naukovo-pedagogichnikh_doslidzhen.pdf.

[23] "Положення про організацію освітнього процесу в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка". Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. [Електронний ресурс]. Доступно: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty_grinchenko_university/rozdil_10/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osv_protsesu.pdf.

[24] "Освітньо-професійна програма 1.С3.00.01 «Суспільні комунікації»". Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. [Електронний ресурс]. Доступно: https://drive.google.com/file/d/1pbdZa3Ogo4z5Nn1EQU0_kHpW3wOEK7UP/view.

Матеріал надійшов до редакції 09.05.2026 р.

THE EDUCATIONAL POTENTIAL OF AI TOOLS IN DEVELOPING ANALYTICAL SKILLS AMONG UNDERGRADUATES STUDYING INTERNATIONAL RELATIONS

Halyna Kuchakovska
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-4555-896X
h.kuchakovska@kubg.edu.ua

Yulia Kostiuk
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0001-5423-0985
y.kostiuk@kubg.edu.ua

Abstract. This article examines the educational potential of modern AI platforms in the training of future specialists in international relations within the «ICT in analytical work» course. It demonstrates the value of integrating generative and analytical AI tools into the «Innovative Approaches to the Use of AI Tools» module. The pedagogical design of a series of laboratory sessions is presented, which involved the use of AI services for analysing information narratives, data visualisation, working with legal case studies, and developing a collaborative AI project. A set of complementary methods was applied to carry out the research, in particular theoretical methods – to analyse and summarise academic sources on the use of AI in education; the pedagogical design method – to develop the structure and content of the teaching module; empirical methods – to observe students' learning activities, conduct surveys and analyse the results of laboratory work; and statistical methods – to process the data obtained, specifically to determine mean values, standard deviation and the percentage distribution of responses. Students specialising in C3 «International Relations» within the «Public Communications» educational programme took part in the experiment.The results of implementing the module demonstrated an improvement in students' ability to analyse information in a structured manner, interpret international data critically, present well-reasoned conclusions, and create interactive analytical products. The survey revealed an increased awareness of the opportunities and risks associated with the use of AI, the development of skills in the responsible use of digital tools, and a greater motivation to engage in analytical activities. The practical significance of the study lies in the development and testing of a pedagogical design for integrating AI tools into the training of international specialists, which can be adapted for other social sciences and humanities programmes.

Keywords: AI tools; analytical work; digital literacy; instructional design of a teaching module; training of Bachelor's degree students in International Relations.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

[1] M. I. Dibek, M. S. Kursad and T. Erdogan, "Influence of artificial intelligence tools on higher-order thinking skills", *Interactive Learning Environments*, vol. 33, no. 3, pp. 2216-2238, Sep. 2024. https://doi.org/10.1080/10494820.2024.2402028. (in English)

[2] L.I. Ruiz-Rojas, L. Salvador-Ullauri and P. Acosta-Vargas, "Collaborative working and critical thinking through generative AI tools", *Sustainability*, vol. 16, no. 13, Jul. 2024. https://doi.org/10.3390/su16135367. (in English)

[3] J. Peng, Y. Li, "Personalized learning with artificial intelligence: Enhancing student engagement and analytical skills", *Applied Sciences*, vol. 15, no. 18, Sep. 2025. https://doi.org/10.3390/app151810096. (in English)

[4] A. Abulibdeh, Ch. Baya Chatti, A. Alkhereibi and Sh. El Menshawy, "A Scoping Review of the Strategic Integration of Artificial Intelligence in Higher Education: Transforming University Excellence Themes and Strategic Planning in the Digital Era", *European Journal of Education*, vol. 15, no. 1, Jan. 2025. https://doi.org/10.1111/ejed.12908. (in English)

[5] W. Wong, A. Aristidou and K. Scheuermann "The future of learning or the future of dividing? Exploring the impact of generative artificial intelligence on higher education", *Data & Policy*, vol. 7, p. e44, Jun. 2025. https://doi.org/10.1017/dap.2025.10011. (in English)

[6] A. Jupowicz-Ginalska, M. Kinal, “AI in Media Education and the Training of Media Professionals” y *Future of Business and Finance*. Cham: Springer Nat. Switz., 2026, p. 421–432. https://doi.org/10.1007/978-3-032-07605-2_20. (in English)
[7] O. Usata, I. Blokhina and V, Havryk, “Adaptation of educational innovations for the development of student’s critical thinking in the context of research activities”, *Academic Visions*, Vol. 41, March. 2025. [Online]. Available: https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1724. (in Ukrainian)
[8] A. Tumbrukaki, M. Rohovska, “The latest AI technologies in the educational environment: systematization of research and applied aspects”, *Zenodo*, Vol.23, Oct. 2025.https://doi.org/10.5281/zenodo.17395536. (in Ukrainian)
[9] T. Stoliarova “Specifics of using artificial intelligence by future economists”, *Innovative pedagogy*, Vol. 82, no.2, p.204-208, Jul. 2025. https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/82.2.37. (in Ukrainian)
[10] H. Skrypka, “Artificial intelligence and media literacy: updating teacher training programs”, *Open educational e-environment of modern university*, Vol. 18, p. 132-144, Apr. 2025. https://doi.org/10.28925/2414-0325.2025.1811. (in Ukrainian)
[11] T. Makhynia, “Development of digital competence of future specialists in formal, non-formal and informal education”, *Prospects and innovations of science*, Vol. 4, p. 657-674, May 2025. https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-4(50)-657-674. (in Ukrainian)
[12] I. Kovalenko, “Artificial intelligence use policies in higher education institutions: ukrainian and international experience”, *Open educational e-environment of modern university*, Vol. 19, p. 97-114, Nov. 2025. https://doi.org/10.28925/2414-0325.2025.196. (in Ukrainian)
[13] I. Vorotnykova, O. Dziabenko and N. Morze, “Perspectives of implementation of personalized learning using artificial intelligence in higher education”, *Information Technologies and Learning Tools*, Vol. 105, no. 1, p. 144-157, лют 2025. https://doi.org/10.33407/itlt.v105i1.5893. (in Ukrainian)
[14] T. Volotovska, I. Shevchenko and O. Ustymenko, “The influence of artificial intelligence on the development of critical thinking in learners in the context of digital transformation”, *Zenodo*, Vol. 25, Dec. 2025. https://doi.org/10.5281/zenodo.17983189. (in Ukrainian)
[15] L. Filippova, V. Kaminskyy and L. Pylypchuk, “ Assessing the effectiveness of integrating Artificial Intelligence into the curricula of higher education institutions in Ukraine ”, *Zenodo*, Vol. 14, Jan. 2025. https://doi.org/10.5281/zenodo.14716220. (in Ukrainian)
[16] O. Parkhomchuk, O. Koppel, A. Parkhomchuk, “The Impact of Artificial Intelligence on the Training of Specialists in the Field of International Relations: Challenges and Prospects” in *5th International Scientific and Practical Conference «RECENT ADVANCES IN GLOBAL SCIENCE», Dec. 6-8, 2024, Vilnius, Lithuani*, p.35-40. [Online]. Available: https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/6079. (in Ukrainpan)
[17] A. Hachkevych, M. Nykolyshyn, “AI Toolkit for Diplomats”, *International Science Journal of Jurisprudence & Philosophy*, Vol. 2, no. 3, p. 45–54, Aug. 2023. https://doi.org/10.46299/j.isjjp.20230203.03. (in Ukrainian)
[18] D. Kilburg, “AI Use Cases for Diplomats: Applying Artificial Intelligence to Diplomacy (1st ed.)”, *Chapman and Hall/CRC*, 2025, p.314. [Online]. Available: https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.1201/9781003612308/ai-use-cases-diplomats-kilburg. (in English)
[19] P., Troyan,“The Use of Artificial Intelligence Tools in Contemporary Diplomacy”. *International Relations, Public Communications and Regional Studies*, Vol. 1, no. 21, p. 94-115, Apr. 2025. https://doi.org/10.29038/2524-2679-2025-01-94-115/.(in Ukrainian)
[20] K. Hamidouche, “Artificial Intelligence: A new tool for dimplomats”, in *Artificial Intelligence and Digital Diplomacy*. Cham: Springer Int. Publishing, 2021, p. 25-32. [Online]. Available: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-68647-5_2. (in English)
[21] O. Parkhomchuk, O. Koppel and A. Parkhomchuk, “Artificial Intelligence as a Megatrend: New Horizons in Global Politics and International Relations”, *Politicus*. No. 4, p. 186-191, Oct. 2024, https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-4.27. (in Ukrainian)
[22] S. O. Sysoieva, T. Ye. Krystopchuk, *Methodology of scientific and pedagogical research*. Rivne: Ukraine: Volyn amulets, 2013. 360 p. [Online]. Available: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5095/1/Metodologiya_naukovo-pedagogichnikh_doslidzhen.pdf. (in Ukrainian)
[23] “Regulations on the organization of the educational process at Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University”. Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University. [Online]. Available: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty_grinchenko_university/rozdil_10/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osv_protsesu.pdf. (in Ukrainian)

[24] “Educational and professional program 1.C3.00.01 "Public Communications"”. Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University. [Online]. Available: https://drive.google.com/file/d/1pbdZa3Ogo4z5Nn1EQU0_kHpW3wOEK7UP/view. (in Ukrainian)

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.